

INNOVATSIOONIKESKUSE MÕJU HINDAMISE MUDEL

**Kesk-Eesti innovatsioonikeskuse
kolme prioriteetse tegevussuuna kohta**

Koostatud projekti „Järvamaa innovatsioonisüsteemi väljatöötamine ja käivitamine“ raames.

**REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM**

REGIONAALARENGU TOETUSEKS

Sisukord

Sissejuhatus	3
Innovatsioonikeskuse mõju hindamise mudel	7
Füüsilise innovatsioonikeskuse väljund- ja tulemusmõõdikud	8
Maakonnaülese koostöö edendamise väljund- ja tulemusmõõdikud.....	10
Innovatsioonisprintide väljund- ja tulemusmõõdikud	11
Kolme tegevussuuna mõjumõõdikud.....	12
Lisa. Väljund-, tulemus- ja mõjumõõdikute tervikpakett	14

Sissejuhatus

Käesolev dokument on koostatud projekti „Järvamaa innovatsioonisüsteemi väljatöötamine ja käivitamine“ (RE.2.01.23-0701) tegevuse „Innovatsioonikeskuse mõju hindamise mudeli koostamine“ raames.

Projektis on defineeritud **innovatsioonisüsteem kui koostööle ja võrgustikupõhisele probleemilahendamisele suunatud ökosüsteem**, mis ulatub väiksest kogukonnast rahvusvaheliste tasanditeni. Innovatsiooni edendamise all peetakse projektitaotluse sõnul silmas mitte vaid investeeringuid teadusuuringutesse või tootmissektoris, vaid ka konkurentsivõime suurendamist disaini- ja loomemajanduse kaudu, sotsiaalset ja teenusinnovatsiooni, uusi ärimudeleid ja praktikapõhist innovatsiooni.

Käesoleva dokumendi koostamise **lähteülesande kohaselt keskendub mõju hindamise mudel Kesk-Eesti innovatsioonikeskusele** ja katab selle kolm tegevussuunda:

1. füüsilise innovatsioonikeskuse ja selle poolt võimaldatud tegevuste ning teenuste mõju;
2. maakonnaülese koostöö edendamise tegevused Järva maakonna arengustrateegia 2023+ fookusvaldkondade lõikes;
3. maakondlikud valdkondade ülesed innovatsioonisprindid.

Mõju hindamise mudeli koostamise peamisteks alusteks olid:

- projekti „Järvamaa innovatsioonisüsteemi väljatöötamine ja käivitamine“ taotlus (2023) ja projekti raames eelnevalt koostatud ülevaade „Innovatsioonisüsteemi kontseptsioon ja innovatsiooniprogrammid: Kesk-Eesti innovatsioonikeskuse tegevused KOV poliitika kujundamise ja teenuste osutamise võimekuse väljakutsete haldamiseks“ (2024);
- maakonna kolme omavalitsuse volikogude poolt 2023. aasta alguses heaks kiidetud Järvamaa arengustrateegia 2035+ ja selle lisana 4 koostatud uuendatud tegevuskava (2024);
- mudeli rakendamise toetamiseks 2024. aasta sügisel korraldatud kahe koolitusseminari osalejatelt laekunud sisend.

Innovatsioonisüsteemi teadlik kujundamine **panustab otseselt Järvamaa arengustrateegia 2035+ sihtide saavutamisse**, sh selle:

- **üldisse strateegilisse eesmärki** (s.o „Tõsta Järvamaa elanike heaolu ning piirkonna atraktiivsust elu- ja ettevõtluskeskkonnana“);
- **eesmärki 1** (s.o „Maakonna tasakaalustatud arengut loob toimiv ning terviklik koostöö- ja innovatsioonisüsteem“);
- **eesmärki 3** (s.o „Maakonna elujõulisust loovad kvaliteetsed avalikud teenused, tootlik ja kõrget lisandväärtust pakkuv ettevõtluskeskkond ning sidusust ja heaolu loov kodanikuühiskond“).

Kesk-Eesti regionaalne innovatsioonisüsteem on arengustrateegias lisaks eesmärkide kirjeldusele esile tõstetud ka eraldi peatükina. Samas on süsteemi kujundamise soovitatavad tulemused ja mõõdikud esitatud arengustrateegias üldsõnaliselt ning sihtide saavutamist toetavad tegevussuunad on ära toodud esialgsetena. Arengustrateegia elluviimise käigus on seega **tarvilik innovatsioonisüsteemi arendamise edumõõdikuid täpsustada**.

Innovatsioonisüsteemi arendamise **edumõõdikute täpsustamine aitab**:

- täpsemalt seada sihte ja prioriteete innovatsioonisüsteemi arendamisse panustavate tegevuste valikul ja nende elluviimisse ressursside suunamisel;
- hinnata tegevuste edenemist ja mõju ning vajadusel teha korrektiive.

Innovatsioonisüsteemi **mõju hindamise mudelit saab praktikas kasutada** näiteks:

- väljund-, tulemus- ja mõjumõõdikute täpsustamisel mitmete tegevussuunda jaoks Järvamaa arengustrateegia tegevuskavas aastateks 2023-2027 (arengustrateegia lisa 4), näiteks:
 - „1.1.2 Tervikliku arengu- ja innovatsioonisüsteemi ja kontseptsiooni väljatöötamine“,
 - „1.1.3 Maakondliku koostöö- ja innovatsioonisüsteemi loomiseks vajaliku keskkonna loomine (asukohaga Paide Keskväljak 15 hoonesse), selleks vajalike projektide elluviimine“,
 - „1.3.1 KOV teenuste innovatsiooniprogrammide käivitamine“,
 - „1.3.3 Arengustrateegia valdkondade koostöös arendamine ja investeerimine“;
- **rahastustaotluste koostamisel arengustrateegia sihtide saavutamise toetamiseks**, võimaldades rahastajate jaoks selgelt välja tuua, kuidas mõõdetakse iga projekti panust nii rahastaja prioriteetidesse kui Järvamaa innovatsioonisüsteemi arengusse ning maakondliku arengustrateegia eesmärkide saavutamisse.

Projekti „Järvamaa innovatsioonisüsteemi väljatöötamine ja käivitamine“ elluviimise aluseks oleva taotluse erinevates teemaplokkides **esitatakse maakondlikul arengustrateegial põhinevalt ja selles esitatud sihte täpsustavalt olulisemaid tulemusi ja mõjusid**, milleni innovatsioonisüsteemi arendamise kaudu soovitakse jõuda. Alljärgnevalt on taotluse eri osades välja toodud olulisemad aspektid esitatud ühe tervikuna, s.o innovatsioonisüsteemi soovitud tulemuste ja mõjudena.

Soovitud tulemused

- Maakonna arendus- ja ühistegevuste strateegiline juhtimise parandamine, kus strateegiliste otsuste tegemisse ja ühistegevuste koordineerimisse on kaasatud kolm omavalitsust, ettevõtjad, kodanikuühendused ja välispartnerid (sh kõrgkoolid ja teadusasutused). Innovatsioonisüsteem loob eeldused teadmuspõhiste lahenduste koostööks ja strateegilisteks arendustegevusteks 14 erinevas valdkonnas.

- Tõhusa teadmiste jagamise ja koostöö võimaldamine innovatsioonisüsteemi toimimise abil kolmel tasandil – omavalitsused, erasektor ja teadusasutused. See arendab omakorda võimekust tegeleda maakonna arengu väljakutsete ja -võimalustega, sealhulgas rohepöörde, digipöörde ja tootlikkuse tõstmisega.
- Maakonna tasandil uute koostööformaatide ja võimekuse kujundamine innovatsiooni elluviimiseks, mis hõlmavad haridust, ettevõtlust ja keskkonda. Innovatsioon viiakse ellu teadmispõhiselt ja sektoriüleselt, tagades koostöö ja ühisprojektid nende valdkondade vahel.
- Maakonnapõhiste innovatsiooniprogrammide rakendamine fookusvaldkondades: haridus, keskkond, ettevõtlus ja majandus, mis arvestavad kohalikke eripärasid ja tugevdatud koostöövõrgustikke. Programmid on välja töötatud ekspertide toetusel.

Soovitud mõjud

- Avalike teenuste kvaliteedi ja tõhususe paranemine, sealhulgas hariduse ja ettevõtluskeskkonna kvaliteedi tõus, mis suurendab ka elanike rahulolu kohalike teenustega. Kohalike omavalitsuste võimekus teenuste pakkumisel ja strateegilises juhtimises paraneb märkimisväärselt.
- Uute ettevõtete ja töökohtade loomine ning olemasolevate tootlikkuse tõus, kus innovatsioonisüsteem toetab kõrgema lisandväärtusega töökohtade loomist ja aitab kaasa piirkondliku ettevõtluskeskkonna arengule. Alustavad ja tehnoloogiapõhised ettevõtted saavad vajalikku tuge ja ressursse.
- „Ajude väljavoolu“ pidurdamine ja sektoritevahelise koostöö edendamine, kus kolmikpööre (rohepööre, digipööre ja innovatsioonipööre) loob atraktiivse keskkonna noortele spetsialistidele ja kohalikele talentidele. See tugevdab kohaliku tööjõuturu konkurentsivõimet ja soodustab välisspetsialistide kaasamist.
- Järvamaa positsiooni tugevnemine regionaalpoliitikas ja koostöövõime kasv Kesk-Eesti regioonis, kus innovatsioonisüsteem suurendab maakonna esindatust ja mõju. Koostöö läbi valdkonnapolitikate ja regionaalsete arendusprojektide võimaldab eelduste loomist piirkondadevaheliseks sünergiaks ja innovatsiooni levikuks.
- Rohepöörde, digipöörde ja innovatsioonipöörde läbiviimine, kus sektoriülene koostöö keskendub jätkusuutlikkuse ja rohepöörde eesmärkide saavutamisele kohalikul tasandil. Lahendused integreeritakse haridusse ja ettevõtlusse, luues tugeva seose nende valdkondade vahel ning soodustades nende koosmõju.

Käesoleva mudeli loomise käigus on nimetatud tulemusi ja mõjusid süstematiseeritud ja mõõdikute ning mõõtmise viiside kujundamisel arvesse võetud. Samas on mõju hindamise mudeli loomisel arvestatud asjaoluga, et **innovatsioonikeskuse tegevusvaldkonnad on mitmekihilised ja keskuse olulisemad mõjud avalduvad pikema aja jooksul.**

Seetõttu **käsitleb mudel ka mõjude loomise eelduste täidetuse hindamist** (sh tegevuste aktiivsus ja kvaliteet, osapoolte kaasatus ning rahulolu). Kui pikemaajaliste soovitud mõjude teostumist mõjutavad ka paljud teised tegurid lisaks maakondliku arengustrateegiat ellu

viivate osapoolte tegevustele, siis nimetatud eelduste kujundamine on otsesemalt Järvamaa organisatsioonide ja kogukondade mõjuulatuses.

Vastavalt läheülesandele on hindamismudel peale valmimist Kesk-Eesti innovatsioonikeskuse eestvedajatele ja kaasatud osapooltele iseseisvalt kasutatav, võimaldades perioodiliselt hinnata maakondliku koostöö ja innovatsiooni tulemusi ja teha selle põhjal vajalikke järeldusi süsteemi muutmiseks.

Kuigi mudelis tuuakse välja hulga mõõdikuid, on mudeli rakendamine ning töös hoidmine osapoolte jaoks jõukohane ka napimate ressursside tingimustes. Nimelt võib mõõdikute nimekirja praktikas käsitleda ka niiöelda „menüüna“. Sellest on arengustrateegia elluviimisega seotud osapooltel võimalik valida välja üksikuid võtmemõõdikuid väljundite-tulemuste-mõjude lõikes, mis just konkreetses arenguetapis või konkreetse projekti kohta edenemisest objektiivse pildi annavad.

Mudeli koostas Jaan Aps (Stories For Impact OÜ) koostöös SA Järvamaa ja omavalitsuste esindajatega.

Innovatsioonikeskuse mõju hindamise mudel

Innovatsioonikeskuse mõju hindamise mudel **hõlmab vastavalt lähteülesandele kolme peamist suunda**: füüsiline innovatsioonikeskus, maakonnaülene koostöö ja innovatsioonisprindid. Mudeli rakendamise eesmärk on anda selge ja regulaarne ülevaade keskuse tegevuse tulemuslikkusest, toetada maakonna arengustrateegia eesmärkide saavutamist ning soodustada koostööd ja innovatsiooni.

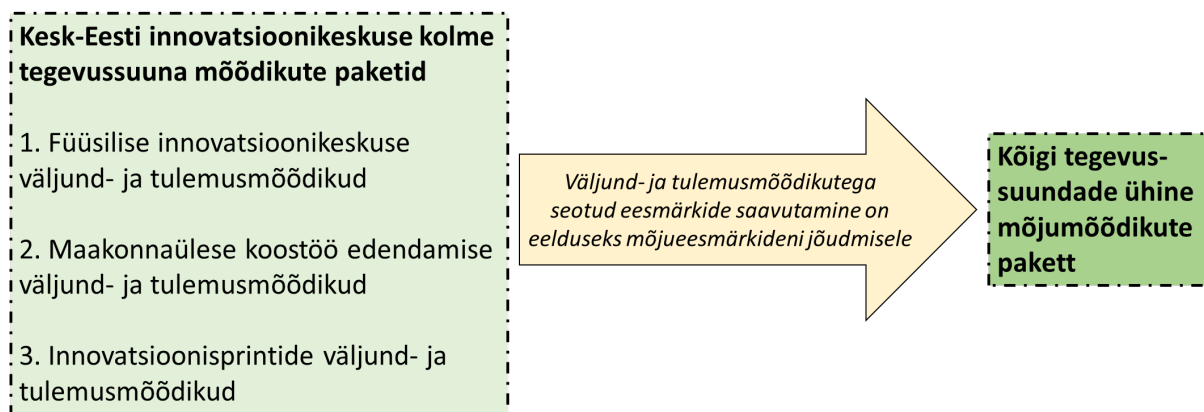
Järvamaa innovatsioonisüsteem kujundatakse ja innovatsioonikeskus luuakse maakondliku arengustrateegia eesmärkide saavutamiseks. Seetõttu on ka innovatsioonikeskuse mõju hindamise mudeli loomisel **lähtunud juhendist „Maakonna arengustrateegia koostamine“** (Rahandusministeerium, 2018). Nimetatud juhendis sätestatakse põhimõtte, et maakondlike arengustrateegiate strateegiliste valikute osas tuuakse kohustusliku elemendina välja strateegilised eesmärgid, mis väljendavad taotletavat mõju, koos vastavate mõõdikutega. Mõõdikud võivad juhendi hinnangul olla nii kvantitatiivsed kui ka hinnangulised/kvalitatiivsed. Juhendis sätestatakse strateegia elluviimise juhtimise ja seire korralduse raames ka seiremõõdikute jälgimise ja mõõtmise kirjeldamise.

Sealjuures tuuakse juhendis välja **seiremõõdikute võimalikud tüübid**:

- **väljundmõõdik** (väljendab tegevusega loodavat vahetut väljundit),
- **tulemusmõõdik** (väljendab tegevuse oodatavaid tulemusi),
- **mõjumõõdik** (väljendab tegevuse mõju laiemalt).

See mõõdikute tüpoloogia on aluseks võetud ka innovatsioonikeskuse mõju hindamise mudeli loomisel. Sealjuures on **mudel üles ehitatud põhimõttel, et**:

- **väljund- ja tulemusmõõdikuid mõõdetakse iga tegevussuuna lõikes eraldi**, sest nende saavutamine on otsesemalt iga tegevussuuna eestvedajate kontrolli all;
- **mõjumõõdikuid mõõdetakse tegevussuundade peale kokku**, sest pikemaajaliste soovitud mõjude teostumist mõjutavad ka paljud teised tegurid lisaks maakondliku arengustrateegiat ellu viivate osapoolte tegevustele.

Joonis 1. Innovatsioonikeskuse mõju hindamise mudeli ülesehituse loogika.

Eelpool toodud joonisel näitlikustatakse mudeli loogikat, et **pikemaajaliste soovitud muutuste ehk mõjumõõdikute paketi abil mõõdetavate mõjude teostumisse panustavad (lisaks välistele teguritele) kõik tegevussuunad.**

Näiteks võib füüsilise innovatsioonikeskuse koostööala kasutamise aktiivsust või inkubatsioonis olevate ettevõtete arvu mõjutada maakonnaülese koostöö tulemuslikkus. Teisalt võivad füüsilise innovatsioonikeskuse pakutavad võimalused mõjutada kokkuleppeid, mida maakonnaülese koostöö raames on osapoolte vahel võimalik sõlmida.

Füüsilise innovatsioonikeskuse väljund- ja tulemusmõõdikud

Mõju hindamise jaoks konteksti loomiseks antakse järgnevalt esmalt ülevaate sellest, mida SA Järvamaa töötajate poolt füüsilise innovatsioonikeskuse mõiste all silmas peetakse. Nimelt on Järvamaa innovatsioonisüsteemi ja Kesk-Eesti innovatsioonikeskuse füüsiliseks keskmeks Paide linnas aadressil Keskväljak 15 asuv hoone, mis kuulub Sihtasutusele Järvamaa.

Füüsilise innovatsioonikeskuse kontseptsiooniks on dünaamiline ja mitmekülgne keskus, mis pakub laia valikut koostöö- ja arendustegevuste võimalusi erinevatele sihtrühmadele, sh ettevõtjatele, haridusasutustele ja kogukondadele. Hoonesse plaanitakse ka erinevaid ühiskondlikke ja kultuurilisi tegevusi. Maja on planeeritud nii, et kõik korrused täidaksid konkreetset funktsiooni, tagades samas ruumide maksimaalse ristikasutuse. Tööruumid on inspireerivad ja kaasaegsed. Digilahenduste abil on maja avatud ööpäevaringselt, mis loob paindliku ja dünaamilise töökeskkonna kõigile kasutajatele.

Esimene korrusel asub Järva Tarbijate Ühistu COOP kauplus, mis tegutseb seal tähtajalise rendilepinguga. See korrus annab hoonele kaubandusliku funktsiooni, pakkudes piirkonna elanikele vajalikke teenuseid.

Teine korrus on kavandatud Kesk-Eesti ettevõtlusinkubaatori asukohaks. Sinna rajatakse mitmekesiseid võimalusi piirkondliku ettevõtluse ja koostöö toetamiseks (sh ühistööala, koostöökeskuste ja kaugtöövõimaluste käivitamine, arendamine ning turundamine, regionaalsete kompetentsikeskuste arendamine ja turundamine, noorte ettevõtlikkuse toetamine). Lisaks kolitakse teisele korrusele maakondliku arendusorganisatsiooni tööruumid. Just sihtasutus on nimetatud tegevuste algatamiseks maakonnas kõige asjakohasem organisatsioon tänu oma mandaadile, kogemustele ja senistele tegevussuundadele.

Kolmas korrus keskendub haridusinnovatsioonile, noorte ettevõtlikkuse toetamisele ja meediatööle. Hariduse ja noorsootöö valdkonnast on sinna planeeritud nii programmeerimiskooli kood/Jõhvi laiendus (kood/Järva) kui ka maakonna 16-26-aastastele noortele mõeldud nn noorte HUB, mis annab muuhulgas võimaluse tuua kokku ettevõtjaid ja noori ühisteks ettevõtmisteks.

Kolmandal korrusel hakkavad paiknema meedia- ja salvestusruumid ning Arvamusfestivali tööruumid. Nagu maakondlikus arendusstrateegias välja tuuakse, omab just Arvamusfestival võimekust luua innovatsioonikeskkonda ja ühiskondlike probleemide lahendamiseks üliolulist arutelufurmaati, kus tekiks osapoolte vahel usaldus ja teadmispõhine hästijuhitud arutelu. Arvamusfestivali arutelude korraldajad moodustavad kogu Eesti teadmusloome võrgustiku,

keda saaks potentsiaalselt kaasata ka maakonna innovatsiooni- ja arendustegevustesse. Samuti saab Arvamusfestival teha tihedat koostööd noorte HUBiga seoses maakonna noorte kaasamisega.

Neljas korrus on planeeritud seminaride ja sündmuste läbiviimise kohaks. Siin toimuvad erinevad seminarid, töötoad ja sündmused, kus saavad kokku ettevõtjad, poliitikud, teadlased ja kogukondade esindajad. Lisaks pakub see korrus võimalusi innovatsioonikeskusest välja kasvavate ideede ja tegevuste laiendamiseks. Käesoleva materjali koostamise seisuga on üheks kaalumisel olevaks ideeks Eesti Maaülikooli toidulabori loomine, et edendada ringmajandust ja regionaalseid koostöövõimalusi.

Kokkuvõtlikult on **innovatsioonikeskuse visiooniks** kujuneda piirkondlikuks kohtumispaigaks ja teadmiste jagamise keskuseks, kus kohtuvad erinevad sektorid, et edendada maakonna arengut ja luua uusi töökohti ning koostöövõrgustikke.

Just innovatsioonikeskusel on **potentsiaal kujuneda Järvamaa innovatsioonisüsteemi keskmeks**, kuna ühendab juba olemasolevad füüsilised (nt hoone) ja organisatsioonilised (nt SA Järvamaa, Arvamusfestival) ressursid üheks tervikuks ning loob platvormi ka uute osapoolte kokku toomiseks ning arendustegevusteks.

Soovitud mõju perspektiivist loob füüsiline innovatsioonikeskus dünaamilise keskkonna, kus luuakse uusi ettevõtteid, arendatakse uuenduslikke lahendusi ja toetatakse piirkondlikku majandust. Ruumide ja teenuste aktiivne kasutamine ning ettevõtjate ja kogukondade rahulolu näitavad, kas keskus aitab kaasa uute töökohtade loomisele ja avalike teenuste kvaliteedi paranemisele. Samuti pakub keskus platvormi, kus omavalitsused ja valdkondade juhid saavad omavahel kohtuda, suhelda ja koostööd teha.

Väljundmõõdikud (väljendavad tegevusega loodavat vahetut väljundit):

- loodud ühistööala võimaluste arv ja maht (sh kohtade arv, koosoleku- ja seminariruumide arv ning nende mahutavus);
- ühistööala töökohtade ja ruumide rentnike rahulolu teenusega;
- innovatsioonikeskuses toimuvate ürituste arv ja profiil (sh arv ja sagedus, temaatiline profiil, osalejate arv ja profiil).

Tulemusmõõdikud (väljendavad tegevuse oodatavaid tulemusi):

- ühistööala töökohtade kasutamise aktiivsus (sh rentnike arv, kohtade täituvusprotsent, rendiperioodide pikkus);
- koosoleku- ja seminariruumide kasutamise aktiivsus (sh täituvusprotsent);
- ühistööala töökohtade rentnike profiil, sh lähtuvalt maakondlikest arengueesmärkidest (valdkond, sektor, vanuserühm jne);
- füüsiline innovatsioonikeskuse teenuste müügikäive;
- teenuste müügitulu kasutamise tulemuslikkus (sihtasutusele, maakonna arengu edendamisele);
- innovatsioonikeskuse rentnike algatatud või nende osalusel elluviidavate tegevuste arv ja maht ning panus Järvamaa arengustrateegia eesmärkidesse;

- innovatsioonikeskuse kontseptsiooni ja tegevuste (sh sotsiaal)meediakajastuste ulatus ja toon, sh efekt maakonna nähtavusele Eestis ja rahvusvaheliselt.

Füüsilise innovatsioonikeskuse mõõdikute jälgimise on soovitatav siduda SA Järvamaa juhtimisinfo kogumise, analüüsi ja aruandluse tavapärase süsteemiga, sh aruandlusega nõukogule ja maakonna huvirühmadele. Olulisimaid mõõdikuid ja nendega seotud eesmärgid ning tulemusi on võimalik kajastada arengustrateegia tegevuskavas, sh aidates täpsustada selle dokumendi praeguseid üldisemaid sõnastusi.

Üksikute projektide puhul on võimalik jälgida nende tegevuste panust mõõdikute poolt kajastatavate eesmärkide saavutamisse, luues juba projektide koostamise faasis selge seose projekti mõõdikute ja kogu keskuse väljund- ning tulemusmõõdikute vahel.

Mõningate mõõdikute jälgimine eeldab eraldi tööülesandena osapooltega suhtlemist ja nendelt hangitud info kvalitatiivset analüüsi. Näiteks mõõdiku „Innovatsioonikeskuse rentnike algatatud või nende osalusel elluviidavate tegevuste arv ja maht ning panus Järvamaa arengustrateegia eesmärkidesse“ jälgimine võib ametikohtadest sobida näiteks sihtasutuse arendus- või kommunikatsioonijuhi või innovatsioonikeskuse kogukonnajuhi profiiliga.

Maakonnaülese koostöö edendamise väljund- ja tulemusmõõdikud

Maakonnaülese koostöö kaudu paraneb Järvamaa arendustegevuste ja strateegiline juhtimine. Edukate koostööprojektide ja uute võrgustike kaudu edendatakse teadmuspõhist innovatsiooni ning toetatakse rohepööret, digipööret ja tootlikkuse tõusu. KOV-ide ja valdkondade juhtide kaasamine ning nende vastutuse suurendamine tagab, et arendustegevused on hästi struktureeritud ja valdkondade juhid panustavad aktiivselt.

Väljundmõõdikud (väljendavad tegevusega loodavat vahetut väljundit):

- valdkondlike nõukodade arv ja kohtumiste vm tegevuste regulaarsus;
- iga valdkonna osapoolte kaetus vastava nõukoja poolt;
- kaasatud osapoolte rahulolu valdkondliku koostööga.

Tulemusmõõdikud (väljendavad tegevuse oodatavaid tulemusi):

- maakonna KOVide panus tegevuskavade eesmärkide saavutamisse (esindatus juhtide ja spetsialistide tasandil, tööaja jm ressursside panustamise määr);
- valdkondlike nõukodade tegevuskavade täitmise ulatus;
- valdkondlike koostööalgatuste ja -projektide arv ja profiil (sh kui palju ja millistel teemadel ning millist tüüpi tegevusi käivitatakse, millised osapooled on aktiivselt kaasatud – sh uued partnerlused ka väljaspool maakonda);
- maakonna KOVide roll algatustes ja projektides (roll – eestvedaja või kaasatud osapool, tööaja jm ressursside panustamise määr);
- ressursid, mida algatuste ja projektide tulemusena on õnnestunud maakonda tuua (tegevuskulude kate, investeeringud, oskusteave);

- hinnang algatuste ja projektide tulemuslikkusele ning panusele piirkondlikku arengusse.

Maakonnaülese koostöö edendamise väljund- ja tulemusmõõdikuid on soovitatav jälgida kahe tasandil:

- iga valdkondliku nõukoja enda poolt (nt vastava nõukoja koordinaator);
- keskselt sihtasutuse asjakohase töötaja poolt (nt juhatuse liige või arendusjuht). Neutraalsuse huvides võib olla keskselt mõistlik korraldada ka kaasatud osapoolte rahuloluküsitluste korraldamist ja tulemuste analüüsi.

Maakonnaülese koostöö edendamist kajastavad mõõdikud on väga olulised ka maakondliku arengustrateegia elluviimise hindamiseks ja vajadusel korrektiivide tegemiseks. Kuna nõukodasid on suur arv, tasub nende tegevuste ja tulemuste jälgimist võimalikult palju automatiseerida, sealjuures vajadusel uuendades sihtasutuse juhtimisinfosüsteemi. Samas eeldab mõningate mõõdikute jälgimine sarnaselt ülejäänud tegevussuunadega eraldi tööülesandena osapooltega suhtlemist, taustainfo kogumist ja tulemuste analüüsi ning esitlemist.

Innovatsioonisprintide väljund- ja tulemusmõõdikud

Innovatsioonisprintide kaudu lahendatakse valdkondadevahelisi koostööprobleeme, edendatakse praktilisi lahendusi ja suurendatakse KOV-ide ja ettevõtjate koostöövõimekust. Sprintide kaudu toetatakse koostööd nii avalikus kui ka erasektoris, tuues esile praktilisi tulemusi ja arendades uusi koostööformaate. Sprintide tulemused aitavad kaasa uute töökohtade loomisele ja piirkondliku majanduse arengule.

Väljundmõõdikud (väljendavad tegevusega loodavat vahetut väljundit):

- sprintide arv ja regulaarsus;
- osalejate ja ideede või meeskondade arv;
- osalejate profiil (sh valdkond, sektor, KOV, vanus, sugu);
- osalejate rahulolu kogemuse ja tulemusega

Tulemusmõõdikud (väljendavad tegevuse oodatavaid tulemusi):

- ideede profiil (valdkond, sektor), sh seostatuna arengustrateegia eesmärkidega (nt panus avalike teenuste kvaliteedi tõusu või elujõulisse kultuuriruumi);
- ideede arv, mille arendamist jätkatakse peale sprinti;
- ideede arv, mis jõuavad (osaliselt või täielikult) X aasta jooksul rakendusse;
- rakendatud ideede tulemuslikkus (nt juhtumi kirjeldusena), sh panus arengustrateegia eesmärkidesse.

Innovatsioonisprintide väljund- ja tulemusmõõdikute jälgimisel tuleb arvestada asjaoluga, et kuigi iga sprinti võib vaadelda eraldiseisva projektina, on maakondliku arengustrateegia eesmärkide toetamiseks tarvis käsitleda sprinte tervikliku pikemaajalise arengusuunana.

Seetõttu on oluline, et eelpool nimetatud mõõdikute jälgimine oleks lõimitud sihtasutuse tavapärase juhtimisinfosüsteemiga, et innovatsioonisprinte oleks võimalik analüüsida ka erinevate perioodide lõikes.

Sarnaselt teiste tegevussuundadega on ka sprintide puhul vaja kokku leppida:

- kelle tööülesandeks on sprintide pikemaajaliste tulemuste jälgimine (nt rakendusse jõudnud ideede arv ja rakendatud ideede tulemuslikkus);
- mil viisil seotakse innovatsioonisprintide kokkuvõtted maakondliku arengustrateegia aruandlusega.

Kolme tegevussuuna mõjumõõdikud

Mõjumõõdikud väljendavad tegevuse mõju laiemalt. Nagu eespool märgitud, kujundatakse Järvamaa innovatsioonisüsteem ja luuakse innovatsioonikeskus maakondliku arengustrateegia eesmärkide saavutamiseks. Seega on kolme tegevussuuna soovitavaks lõppmõjuks maakonna arengustrateegia eesmärkide realiseerumine. Vastavalt on valitud ka mõju mõõdikute pakett.

Järvamaa arengustrateegia mõõdikud:

- elujõuline kogukond ja kultuuriruum;
- kohalike ressursside väärimine ja tootlikkuse tõus;
- paremad tervisetehnoloogiad ja -teenused;
- digilahendused igas eluvaldkonnas;
- kasvav avalike teenuste kvaliteet (sh KOVide finantsvõimekus);
- nutikad ja kestlikud energialahendused;
- kolmikpöörde (s.o innovatsiooni-, rohe- ja digipöörde) realiseerumine.

Regionaalse arengu tegevuskava asjakohased seiremõõdikud, näiteks:

- rahulolu kohaliku omavalitsuse üldise arengusuunaga, %;
- rahulolu kohaliku omavalitsuse juhtimisega oma elukohas, %;
- tööjõus osalemise määr, 15-74 aastased, %;
- kolmanda taseme haridusega 25-34 aastaste osatähtsus, %;
- SKT hõivatu kohta EL27 keskmisest PPS (ostujõu) alusel, %;
- ettevõtete arv (v.a FIE-d) 1000 elaniku kohta;
- ettevõtete (aktiivsed) lisandväärtus ettevõtte kohta, tuhat eurot;
- kaupade ja teenuste eksport (tuhat eurot) ettevõtte (v.a FIE-d) kohta;
- 25-64 aastaste elukestvas õppes osalemine viimasel 4 nädalal, %.

Mõjumõõdikute jälgimine ja aruandlus peaks olema lahutamatult seotud maakondliku arengustrateegia elluviimise edenemise jälgimise ja aruandlusega. Nagu käesolevas dokumendis on eelpool välja toodud, sõltub soovitatavate mõjude realiseerumine ka paljudest teistest teguritest lisaks arengustrateegia tegevuskava kaudu elluviidavatele tegevustele. Koos

mõjumõõdikutes kajastatud valdkondlike trendide jälgimisega tuleks sealjuures siiski analüüsida, kuivõrd on tegevussuundade panus trende eelduslikult võimendanud või tasandanud ning milliseid korrektiive tuleks lähtuvalt seiretulemustest edaspidi tegevuskavas teha.

Lisa. Väljund-, tulemus- ja mõjumõõdikute tervikpakett

	Väljundmõõdikud (väljendavad tegevusega loodavat vahetut väljundit)	Tulemusmõõdikud (väljendavad tegevuse oodatavaid tulemusi)	Mõjumõõdikud (väljendavad tegevuse mõju laiemalt)
Füüsiline innovatsiooni-keskus	- Loodud ühistööala võimaluste arv ja maht (sh kohtade arv, koosoleku- ja seminariruumide arv ning nende mahutavus) - Ühistööala töökohtade ja ruumide rentnike rahulolu teenusega - Innovatsioonikeskuses toimuvate ürituste arv ja profiil (sh arv ja sagedus, temaatiline profiil, osalejate arv ja profiil)	- Ühistööala töökohtade kasutamise aktiivsus (sh rentnike arv, kohtade täituvusprotsent, rendiperioodide pikkus) - Koosoleku- ja seminariruumide kasutamise aktiivsus (sh täituvusprotsent) - Ühistööala töökohtade rentnike profiil, sh lähtuvalt maakondlikest arengueesmärkidest (valdkond, sektor, vanuserühm jne) - Füüsiline innovatsioonikeskuse teenuste müügikäive - Teenuste müügitulu kasutamise tulemuslikkus (sihtasutusele, maakonna arengu edendamisele) - Innovatsioonikeskuse rentnike algatatud või nende osalusel elluviidavate tegevuste arv ja maht ning panus Järvamaa arengustrateegia eesmärkidesse - Innovatsioonikeskuse kontseptsiooni ja tegevuste (sh sotsiaal)meediakajastuste ulatus ja toon, sh efekt maakonna nähtavusele Eestis ja rahvusvaheliselt	Järvamaa arengustrateegia mõõdikud: - Elujõuline kogukond ja kultuuriruum - Kohalike ressursside väärimine ja tootlikkuse tõus - Paremad tervisetehnoloogiad ja -teenused - Digilahendused igas eluvaldkonnas - Kasvav avalike teenuste kvaliteet (sh KOVide finantsvõimekus)
Maakonnaüles koostöö edendamine	- Valdkondlike nõukodade arv ja kohtumiste vm tegevuste regulaarsus - Iga valdkonna osapoolte kaetus vastava nõukoja poolt	- Maakonna KOVide panus tegevuskavade eesmärkide saavutamisse (esindatus juhtide ja spetsialistide tasandil, tööaja jm ressursside panustamise määr) - Valdkondlike nõukodade tegevuskavade täitmise ulatus - Valdkondlike koostööalgatuste ja -projektide arv ja profiil (sh kui palju ja millistel teemadel ning millist tüüpi tegevusi käivitatakse, millised osapooled on aktiivselt kaasatud – sh uued partnerlused ka väljaspool maakonda)	- Nutikad ja kestlikud energialahendused - Kolmikpöörde (s.o innovatsiooni-, rohe- ja digipöörde) realiseerumine

	• Kaasatud osapoolte rahulolu valdkondliku koostööga	• Maakonna KOVide roll algatustes ja projektides (roll – eestvedaja või kaasatud osapool, tööaja jm ressursside panustamise määr) • Ressursid, mida algatuste ja projektide tulemusena on õnnestunud maakonda tuua (tegevuskulude kate, investeeringud, oskusteave) • Hinnang algatuste ja projektide tulemuslikkusele ning panusele piirkondlikku arengusse	Regionaalse arengu tegevuskava asjakohased seiremõõdikud, näiteks: • Rahulolu kohaliku omavalitsuse üldise arengusuunaga, % • Rahulolu kohaliku omavalitsuse juhtimisega oma elukohas, % • Tööjõus osalemise määr, 15-74 aastased, % • Kolmanda taseme haridusega 25-34 aastaste osatähtsus, % • SKT hõivatu kohta EL27 keskmisest PPS (ostujõu) alusel, % • Ettevõtete arv (v.a FIE-d) 1000 elaniku kohta • Ettevõtete (aktiivsed) lisandväärtus ettevõtte kohta, tuhat eurot • Kaupade ja teenuste eksport (tuhat eurot) ettevõtte (v.a FIE-d) kohta • 25-64 aastaste elukestvas õppes osalemine viimasel 4 nädalal, %
	• Valdkondadeüleste koostöökohtumiste arv ja regulaarsus • Kaasatud osapoolte rahulolu valdkondadeülese koostööga	• Valdkondadeüleste koostööalgatuste ja -projektide arv ja profiil (sh kui palju ja millistel teemadel ning millist tüüpi tegevusi käivitatakse, millised osapooled on aktiivselt kaasatud - sh uued partnerlused ka väljaspool maakonda) • Maakonna KOVide roll algatustes ja projektides (roll – eestvedaja või kaasatud osapool, tööaja jm ressursside panustamise määr) • Ressursid, mida algatuste ja projektide tulemusena on õnnestunud maakonda tuua (tegevuskulude kate, investeeringud, oskusteave) • Hinnang algatuste ja projektide tulemuslikkusele ning panusele piirkondlikku arengusse	
Innovatsiooni-sprindid	• Sprintide arv ja regulaarsus • Osalejate ja ideede või meeskondade arv • Osalejate profiil (sh valdkond, sektor, KOV, vanus, sugu) • Osalejate rahulolu kogemuse ja tulemusega	• Ideede profiil (valdkond, sektor), sh seostatuna arengustrateegia eesmärkidega (nt panus avalike teenuste kvaliteedi tõusu või elujõulisse kultuuriruumi) • Ideede arv, mille arendamist jätkatakse peale sprinti • Ideede arv, mis jõuavad (osaliselt või täielikult) X aasta jooksul rakendusse • Rakendatud ideede tulemuslikkus (nt juhtumi kirjeldusena), sh panus arengustrateegia eesmärkidesse	